

С т а н о в и щ е

за дисертационен труд на тема: «ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ
ВЛИЯНИЕТО НА СЕЗОННОСТТА ВЪРХУ ЗАЕТОСТТА В ХОТЕЛИЕРСКИЯ
БИЗНЕС»

Автор: ас. Диляна Емчева Янева, за присъждане на образователна и научна степен
«доктор» по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност
«Икономика и управление»

Автор на становището: проф. д-р Румяна Николаева Нейкова, ВУЗФ – София,
н.ш. 05-02-20 и 05-02-18;

Правно основание: Заповед № 2620/15.10.2013 г. и видоизменена със Заповед №
2781/22.10.2013 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски” – гр. Благоевград

Дисертационният труд е обсъден от разширен състав на катедра
« Мениджмънт и маркетинг» при стопански факултет на ЮЗУ «Неофит Рилски» гр.
Благоевград.

I. Обща оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд на ас. Диляна Емчева Янева е посветен на актуален и
значим проблем за заетостта в хотелиерския бизнес. Изследването има научно-приложен
характер. Актуалността на темата на дисертационния труд е безспорна, защото един от
основните проблеми за развитието на този бизнес е сезонната заетост. Кандидатката е
обосновала актуалността на проблема и от гледна точка на неговата значимост за
регионалната и националната икономика, както и от гледна точка на състоянието му в
съвременната наша и чуждестранна литература.

Използваната литература е разнообразна, достатъчна и определено фокусирана
към изследвания научен проблем, уместно и коректно използвана, което е свидетелство
за етичност на кандидатката и нейната добра литературна осведоменост. В
литературната справка са посочени 218 източника.

Дисертационният труд на ас. Диляна Емчева Янева е разработен в обем от 256
печатни страници, в т.ч.: увод, три глави, заключение и използвана литература. Към него
са представени и три приложения в обем от 94 стр. В основния текст се съдържат 5
таблици и 125 фигури. Структурата на дисертационния труд като цяло е логично
изградена.

В съдържателно отношение, уводът на представения дисертационен труд
разкрива подробно основни постановки и позиции на автора за актуалността на
изследването, тезата, целта на разработката, задачите, обекта и предмета. В него е

представена и структурата на комплексното изследване. Авторката е посочила и методологията на изследването, която включва разнообразна съвкупност от изследователски методи като анализ и синтез, методи на сравнението, на анкетното проучване, на регресионния и корелационен анализ, на графичното представяне и др..

При разработването на дисертационната работа е използвана информация от официални литературни източници, публикации на НСИ и Евростат, резултати от анкетно проучване, извършено от автора за териториите на Благоевградски и Бургаски регион.

За да докаже необходимостта от решаване на основния проблем в хотелиерството – сезонността на трудовата заетост, авторката дефинира пет конкретни задачи, които се решават в процеса на изследването.

В първата глава се разкриват основни теоретико-методологически постановки на сезонността и сезонната заетост в хотелиерския бизнес. Разглеждат се въпросите на неговата същност, характерните особености, факторите и затрудненията, които влияят върху неговото развитие. Проблемите са представени в дискуссионен план, анализирани са различни виждания и становища на наши и чуждестранни автори, структурирани са факторите, които влияят върху заетостта в хотелиерския бизнес, като се отделя внимание на непълноценно оползотворяване на работната сила в този бранш.

В резултат на направените изследвания и анализи авторката на дисертационния труд представя конкретни направления, които според нея биха повишили сигурността и мотивирали сезонно заетия персонал.

Във втората глава е направена оценка на състоянието на хотелиерството и заетостта в него. Изследването обхваща периода 2005 – 2011 г., като са анализирани показателите: брой хотели, брой легла и брой реализирани нощувки. Посочва се, че през наблюдавания период има положителна тенденция в развитието на хотелиерския бизнес, което създава благоприятни условия за увеличаване броя на заетите в тази сфера. Диференцирана по тримесечия, обаче, оценката за състоянието на заетостта в хотелиерския бизнес показва, че съществено нарастване на броя на персонала има през второто и особено през третото тримесечие, а през четвъртото тримесечие са наблюдава чувствителен спад. Това дава основание за твърдението, че голяма част от персонала в хотелиерския бизнес е сезонно нает и затова трябва да се търсят решения за намаляване влиянието на тази сезонност върху броя на заетите лица.

В третата глава е направен анализ на влиянието на сезонността върху заетостта в хотелиерския бизнес. Изследването и сравнителния анализ са извършени на две равнища

- национално и регионално. В тази част на дисертационната работа авторката прави интересни анализи и сравнения. Така например, с помощта на регресионния и корелационния анализ тя изследва зависимостта между показателите „реализирани нощувки” и „наети лица в хотелите” и констатира, че след приключване на сезона и намаляване броя на реализираните нощувки, броят на наетите лица рязко спада. Достига се и до извода, че сезонните колебания не позволяват да се повишава квалификацията на персонала, както и да се осигури растеж в кариерата.

Въз основа на доброто познаване на литературните източници и на реалното състояние на хотелиерския бизнес в двата региона – Благоевградски и Бургаски, авторката разработва методика за анализ и оценка на влиянието на сезонността върху заетостта в хотелиерския бизнес и примерен модел за намаляването на негативното влияние на сезонността върху заетостта на трудовите ресурси.

В дисертационния труд авторката като цяло е проявила определена способност за ясно открояване и аргументирана научна защита на своите виждания.

II. Приносни моменти в дисертационния труд

В представената дисертационна работа са вложени много труд и старание, които при подходящо съчетаване с изследователски методи и подходи дават възможност да се постигнат добри резултати, изразени чрез конкретни приноси. В един по-синтезиран вид научните постижения, съдържащи се в дисертацията, могат да бъдат представени по следния начин:

1. Научно-приложни, към които се отнасят установяване на връзката между сезонност и сезонна заетост в хотелиерския бизнес и оценката на влиянието на сезонността върху заетостта в хотелиерския бизнес.

2. Практико-приложни, към които се отнасят методиката за анализ и оценка на влиянието на сезонността върху заетостта в хотелиерския бизнес и примерният модел за намаляване на негативното влияние на сезонността върху заетостта в хотелиерския бизнес.

III. Критични бележки и препоръки

Бележките и препоръките имат за цел да подскажат на кандидатката за образователна и научна степен „доктор” някои насоки за подобряване на бъдещата й изследователска работа.

Може би е целесъобразно да се разшири обхвата на изследователска работа на национално равнище, защото избраните две области не могат да се приемат като

типични представители на хотелиерския бизнес за страната както и да се помисли за съпоставка на изследваните показатели в България с такива на други страни от ЕС. Тогава ще може по-добре да се очертае посоката за развитие, както и да се оцени възможността за адаптиране на европейския положителен опит у нас .

IV. Становище върху представения автореферат:

Авторефератът е добре оформен и дава представа за съдържанието на дисертационния труд. В него са отразени в синтезиран вид съдържанието на дисертационния труд, тезата, обекта и методологията на научното изследване, получените крайни резултати, представена и справка за приносите и списък на публикациите по дисертацията.

V. Основни публикации по темата на дисертацията

Авторката на дисертационния труд ас. Диляна Емчева Янева, представя списък с пет публикации (едната е в съавторство), които са пряко свързани с темата на дисертацията и са публикувани в легитимни лицензирани издания.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Дисертационният труд на тема **«Възможности за намаляване влиянието на сезонността върху заетостта в хотелиерския бизнес»**, разработен от ас. Диляна Емчева Янева, е задълбочено, значимо и аналитично изследване, проблемите са добре осмислени и коректно изложени, а изводите и предложенията са убедително аргументирани. Авторката по безспорен начин показва, че владее теорията и емпиричният анализ, познава задълбочено българската и чуждестранна литература, свързана с предмета на дисертацията и умее да интерпретира и адаптира научните постижения в реалната практика.

Дисертационният труд съдържа значими научни и научно-приложни резултати, което ми дава основание с увереност да препоръчам на почитаемите членове на научното жури да присъдят на ас. Диляна Емчева Янева, образователната и научна степен «доктор» по икономика, научна специалност «Икономика и управление».

София, 05.11.2013

Автор на становището:

(проф. д-р Румяна Нейкова)

